

OECUMENISCHE BASISGROEP VENRAY E.O.

Viering 13 september 2026

Ruimte waar het licht niet stroomt.

Mededelingen

Welkom

Wij zijn vandaag bij elkaar gekomen in de naam van de vader, de zoon en de heilige geest.

Ontsteken van het licht.

Ondanks het thema van deze viering 'Ruimte waar het licht niet stroomt', willen we toch beginnen met het ontsteken van de kaarsen om ons geloof in de toekomst te ondersteunen.

Inleiding

De afgelopen maanden hebben we steeds vieringen gehouden over het thema

'Ruimte waar het licht kan komen'.

De laatste viering ging bijvoorbeeld over 'Wanneer het licht vrucht draagt'. We plukten de vruchten van onze overdaad en deelden die aan anderen uit.

We kennen allemaal de uitdrukking: Het bloed kruipt waar het niet gaan kan: het betekent zo iets als: het ware karakter laat zich niet verloochenen. Zo is het ook met licht: het ware karakter van het licht is dat het ook overal naar toe kruipt om verlichting, heil en zegen te brengen.

Maar toch zijn er situaties, gebeurtenissen in ons leven, in de maatschappij, waarin we op geen enkele manier licht ervaren. Duisternis om ons heen. Aan die situaties willen we deze maand aandacht besteden. Met als titel voor deze vieringen: Ruimte waar het licht niet stroomt.

Deze week persoonlijk ongeluk en volgende keer, bij de afsluiting van de Vredesweek: oorlog en vrede.

Het gaat vandaag dus om momenten dat ons ongeluk overkomt. Dood, verderf en verdriet treffen een mens en hij ziet er geen gat meer in: de totale afwezigheid van licht, je ziet geen enkel perspectief meer.

We ervaren dat als er een geliefde overlijdt of wanneer we te maken krijgen met ziektes. In Nepal brak twee weken geleden een grote gletsjer af, waardoor een enorme vloedgolf zich de dalen in stortte. Met als gevolg dat honderden mensen verdronken, of werden verstikt door de modderstromen. De mens voelt zich bij dergelijk rampspoed dan als Job in het Oude Testament.

Vorige maand werd herdacht dat Lisa van 17 jaar uit Abcoude na een avondje uitgaan een jaar geleden werd vermoord. Meteen na haar overlijden kwamen er talloze, soms felle reacties in de pers naar voren. Straks horen we de reactie van Nienke 's Gravenmade.

Onmiddellijk dringen zich vragen op bij zo'n verschrikkelijke gebeurtenis :

Vragen als was dit te voorkomen geweest. Had Lisa geen taxi kunnen nemen?, Waarom fietste ze niet met anderen naar huis? Spontane gedachten die Lisa de schuld in de schoenen schuiven en haar nota bene medeplichtig maken aan haar eigen dood.

Menselijke vragen en reacties die bij je opkomen. Was dit te voorkomen? Maar er is precies één persoon die deze moord echt had kunnen voorkomen en dat was de dader.

Maar ook vragen als: En waarom zij? Moet het alleen over het slachtoffer gaan en niet over de dader? En tenslotte geroep om gerechtigheid: Wij eisen de nacht op!

Er wordt bij tragedies, bij nood, dood en oorlog naar god gevraagd : Waar is god? Waar was god? Kan hij dit toelaten? Dan worden we geconfronteerd met het beeld dat we van God hebben.

Laat God die afschuwelijke dingen zomaar gebeuren? Wat doet hij hiertegen? We roepen God in onze nood en verdriet ter verantwoording. Wij willen hem zien!

Straks horen we het lied: Die zegt god te zijn; Laat hij tevoorschijn komen!

In deze viering hopen we door de verschillende verhalen antwoord te krijgen op onze prangende vragen en daarmee enig licht in de duisternis te ontwaren.....

Gebed

Klein *(Marinus van den Berg in Leven in Licht, blz. 49)*

Je hebt
maar een klein lichtje nodig
om het donkere duister
te verlichten

je hebt
maar één mens nodig
om de donkerste eenzaamheid

te verlichten

je hebt
maar een woord nodig
om de beklemmendste stilte
te verbreken

je hebt
maar een hand nodig
om je aan omhoog te trekken
uit de diepste put

je hebt
soms maar weinig nodig
om in je grootste nood
weer toekomst te voelen
toekomst begint klein

Lied: 85 Naar u gaat mijn verlangen (Psalm 25)

Lezing Job 1: 13-22

Op een dag waren Jobs zonen en dochters aan het feestvieren in het huis van hun oudste broer. Toen kwam één van de knechten naar Job. Hij zei tegen hem: "We waren met de koeien de akkers aan het ploegen en de ezels stonden rustig te grazen. Toen werden we overvallen door de Sabeeërs. Ze hebben alle dieren meegenomen en alle knechten gedood. Ik ben de enige die het heeft overleefd en het u kan vertellen."

Hij had dit nog maar net gezegd, toen er een andere knecht kwam. Hij zei: "De bliksem is ingeslagen. Alle schapen en knechten zijn verbrand. Ik ben de enige die het heeft overleefd en het u kan vertellen."

Hij had dit nog maar net gezegd, toen een andere knecht kwam. Hij zei: "De Chaldeeën hebben ons met drie benden overvallen. Ze hebben alle kamelen meegenomen en alle knechten gedood. Ik ben de enige die het heeft overleefd en het u kan vertellen."

Hij had dit nog maar net gezegd, toen een andere knecht kwam. Hij zei: "Uw zonen en dochters waren aan het feestvieren in het huis van hun oudste broer. Plotseling stak er een storm op vanuit de woestijn. Hij viel op het huis en het huis stortte in, op de jonge mensen. Ze zijn allemaal dood. Ik ben de enige die het heeft overleefd en het u kan vertellen."

Toen stond Job op, scheurde zijn mantel en schoor zijn haar af *als teken van verdriet* en knielde op de grond. Hij boog zich diep en zei: "Zonder iets te bezitten ben ik geboren, en zonder iets te bezitten zal ik sterven. De Heer heeft mij eerst veel gegeven. Nu heeft Hij het mij weer afgenomen. Ik prijs de Heer." Hiermee zei Job niets verkeerd over God. Hij beschuldigde Hem nergens van.

Luisterlied: Die zegt god te zijn (H.Oosterhuis/A.Oomen)

Die zegt god te zijn
laat hij tevoorschijn komen,
wat hebben wij aan een naam alleen
laat hij opstaan dat wij hem zien.

Stem uit het vuur wolk in de verte
zijn niet genoeg
voor deze aarde van scherven en rook
waar ons geen leven gegund wordt.

Woorden en wonderen zijn er genoeg
en goden van goud en beloften
maar niet een god als een hand die bevrijd
iemand die doet wat hij zegt

jij die zegt onze god te zijn
verborgen verblindend onmogelijk jij
wat houdt je af van de mensen-
kun ik de slagen verduren
die mensen verduren
kun jij de beker drinken
die wij moeten drinken
ga je met ons in de dood?

Lezing

Tekst uit. Als 't kwaad goede mensen treft (Harold S.Kushner, blz. 126; Ten Have Baarn)

God is niet de oorzaak van ons ongeluk. Sommige ongelukken worden veroorzaakt door pech, andere door kwaadwillende mensen en nog andere zijn eenvoudigweg het gevolg van het feit dat we menselijk en sterfelijk zijn en leven in een wereld van onbuigzame natuurwetten. De pijnlijke dingen die ons overkomen zijn geen straffen voor ons wangedrag, en evenmin maken ze deel uit van een of andere groots plan dat door God is opgezet. Omdat tragedies niet Gods wil zijn hoeven we ons niet gekwetst of verraden te voelen wanneer we er door getroffen worden.

Lied: Als alles duister is.

Gesprek en uitwisseling

- * Wanneer was het duister over je gekomen en werd je getroffen zoals Job?
- * Was God onzichtbaar voor je?
- * Was door een tragedie het licht echt helemaal verdwenen?

Muziek...

Gedicht

Wind en tegenwind (Marinus van den Berg Uit: Leven in Licht, blz. 77)

Hadden jullie
de wind in de zeilen
leek alles te mooi
kon 't wel zo blijven?

kwam onverwacht
de storm

'n ongeken
tegenwind?

moet ieder
weer richting vinden

tegen de stroom in.

(voor de ouders van X.)

Voorbeden Afgewisseld met Heer ontferm u. (Lied 38)

Lezing

Het rode handtasje

Nienke 's Gravemade

Ik denk steeds aan het rode handtasje.
Het bungelde aan het stuur, terwijl ze door de nacht reed.
Een nacht die ook aan haar toebehoorde,
Want we hebben allemaal vierentwintig uur in onze dag.
Vierentwintig uur die we mogen benutten hoe en waar we willen.

Het tasje aan haar stuur, met portemonnee, een lipglossje en haar huissleutels.
Of zaten die bij haar fietssleutels in het slot gestoken?
Of tussen haar vingers geklemd?
Haar telefoon, waar appjes op binnen kwamen over de avond uit.
Dat het zo leuk was geweest en 'stuur je even als je veilig thuis bent?'
Een extra haarelastiekje.

Het maakt niet uit wat er in het rode handtasje zat.
Het enige wat uitmaakt is dat het tasje niets kan zeggen,
Terwijl het tasje alles heeft gezien.
Misschien heeft het tasje één seconde hetzelfde gedacht als ik.
Waarom gaat ze niet in een taxi met haar vrienden?
Is het wel slim om alleen op de fiets te stappen?
Misschien is het tasje daar rood door geworden.
Door de schaamte die ik ook meteen voelde na die gedachten.

Want hoe durf ik haar medeplichtig te maken?
Waar halen wij als maatschappij het gore lef vandaan om
Meisjes en vrouwen almaar medeplichtig te maken
Aan hun eigen rampspoed, hun eigen trauma, hun eigen dood?
'Waarom ging ze zo laat nog fietsen?'
'Waarom trok ze uitgerekend dat aan?'
'Waarom ging ze met die engerd mee?'
'Waarom schatte zij de situatie zo verkeerd in?'

Dingen die ik ook mezelf heb verweten,
Want de nacht behoort ook niet aan mij toe..

De nacht is van het gevaar en dat hebben we maar te slikken.
De nacht is van de man in de bosjes,
De seks zonder consent en de dood op onze hielen.
De straten zijn van priemende ogen, sissende tongen en losse handen.
Het donker geeft ons nog meer restricties, beperkingen en onvrijheid.

Ik eis de nacht op.
Ik eis de staten op.
Ik eis dat de angst wordt verlegd.
Ik eis vierentwintig uur in mijn dag.
Ik eis dat meisjes van 17 veilig thuiskomen.

Lied: Onze vader verborgen (H.Oosterhuis/T.Löwenthal)

Onze vader verborgen
uw naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede, een wereld
met bomen tot in de hemel,
waar water schoonheid en brood
gerechtigheid is, en genade-

waar vrede niet hoeft bevochten
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld:
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd
leg uw woord op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.

Van u is de toekomst
kome wat komt.

Collecte: Artsen zonder grenzen IBAN: NL13INGB0000004054

Zegenbede van Sint Patrick

De Heer zij voor u, om u de juiste weg te wijzen.
De Heer zij naast u, om u in de armen te sluiten en om u te beschermen tegen gevaar.
De Heer zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.
De Heer zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.

Hij omgeve u als een beschermende muur, wanneer anderen over u heen vallen.
De Heer zij boven u om u te zegenen.
Zo zegene u God vandaag, morgen en in der eeuwigheid.
Amen.

Slotlied *(Tekst H.Oosterhuis; mel.: Ik wil mij gaan vertroosten)*

Wij die nog mogen leven van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijs gegeven aan meer dan eigen schuld,
wij die god weet hoe verder tot hiertoe zijn gespaard,
dat wij toch nooit erkennen het recht van vuur en zwaard.

Dat wij toch niet vergeten waartoe wij zijn gemaakt,
dat diep in ons geweten opnieuw het licht ontwaakt,
dat in ons wordt herschapen de geest die overleeft,
dat onze lieve aarde nog kans op redding heeft